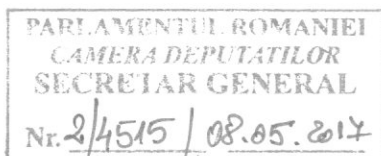

MINISTERUL PENTRU
RELAȚIA CU PARLAMENTUL

Nr. 3535/03.05.2017

**Către: Doamna Silvia-Claudia MIHALCEA,
Secretarul general al Camerei Deputaților**

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului
din data de 27 aprilie 2017

Dep. Legislativ
Mihalcea
Stimată doamnă secretar general,

Vă transmit, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. *Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 88/2016 privind stabilirea unor măsuri suplimentare obligatorii pentru etichetarea laptelui proaspăt pentru consum și a produselor lactate*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnii deputați PSD Ioan Dîrzu, Ioan Munteanu, Ion Melinte și domnii deputați PNL Nini Săpunaru, George Scarlat, Sorin Teju (**Bp. 306/2016, Plx. 49/2017**);

2. *Proiectul de Lege privind transmiterea unui teren sub luciul de apă cu amenajarea piscicolă aferentă din domeniul public al statului și din administrarea Centrului de Cercetare-Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet, județul Dâmbovița, în domeniul public al comunei Corbii Mari și în administrarea Consiliului Local al Comunei Corbii Mari, județul Dâmbovița*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnul deputat PNL Iulian Vladu împreună cu un grup de parlamentari PSD, PNL, ALDE (**Bp. 83/2016, Plx. 529/2016**);

3. *Proiectul de Lege privind Codul aerian al României*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnul senator PNL Marius Lucian Obreja împreună cu un grup de parlamentari PNL (**Bp. 240/2016, Plx. 38/2017**).

Cu stimă,

Viorel ILIE

Ministrul pentru Relația cu Parlamentul

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 549 /DPSS
DATA 26042017

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 88/2016 privind stabilirea unor măsuri suplimentare obligatorii pentru etichetarea laptelui proaspăt pentru consum și a produselor lactate*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnii deputați PSD Ioan Dîrzu, Ioan Munteanu, Ion Melinte și domnii deputați PNL Nini Săpunaru, George Scarlat, Sorin Teju (**Bp. 306/2016, Plx. 49/2017**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea *Legii nr.88/2016 privind stabilirea unor măsuri suplimentare obligatorii pentru etichetarea laptelui proaspăt pentru consum și a produselor lactate*, în sensul modificării anumitor dispoziții referitoare la etichetarea produselor pe bază de lapte.

Potrivit inițiatorilor, măsurile propuse sunt necesare „*având în vedere unele dificultăți în implementarea prevederilor legii*”.

II. Observații și propuneri

A. Cu privire la *Legea nr. 88/2016*:

Semnalăm faptul că, în cursul lunii februarie 2017, Reprezentanța Permanentă a României la Bruxelles (RPRO) a notificat Comisiei Europene, la solicitarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, atât *Legea nr. 88/2016*, cât și inițiativa legislativă în discuție. Urmare notificării, RPRO a transmis reacția Comisiei Europene prin două mesaje internet (nr. 1418/27.02.2017 și nr.1681/10.03.2017), anexate.

1. Art. 2 lit. c) din lege definește câmpul vizual principal, dar respectiva definiție diferă de cea prevăzută la art. 2 alin. (2) lit. 1) din *Regulamentul¹ (UE) nr. 1169/2011*, aplicabil direct în legislația națională. Prin urmare, sunt două opțiuni:

- fie eliminare, deoarece definiția este prevăzută de regulament;
- fie reformulare conform definiției prevăzute de regulament.

2. Art. 11 din lege necesită fie eliminare, fie reformulare în sensul eliminării sintagmei „românești”, întrucât pentru prevederi similare, respectiv art. 15 din *Legea nr. 321/2009 privind comercializarea produselor alimentare, republicată*, Comisia Europeană a inițiat, în cursul lunii martie, procedura de infringement, subliniind că produsele alimentare naționale sunt plasate în poziție concurențială privilegiată în raport cu produsele similare din celelalte state membre fiind încălcată, astfel, *libera circulație a mărfurilor*, statuată prin art. 34-36 din *Tratatul de funcționare a Uniunii Europene*.

3. Art. 12 necesită eliminarea din cadrul *Legii nr. 88/2016*, fiind redundant. În conformitate cu art. 45 din *Regulamentul (UE) nr.1169/2011*, notificarea trebuie realizată în faza de proiect și, după scurgerea perioadei de 3 luni, textul poate fi adoptat. Pe cale de consecință, la momentul adoptării și publicării în Monitorul Oficial al României a legii procedura de notificare este finalizată.

4. Art. 13 din lege ar necesita eliminare, deoarece, pe baza Mesajului internet nr. 1681/10.03.2017, se înțelege că e foarte puțin probabil ca reprezentanții Comisiei Europene să emită o decizie având în vedere încălcarea

¹ al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr.1924/2006 și (CE) nr. 1925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei

procedurii de notificare, aspect ce ridică probleme majore pentru intrarea în vigoare a *Legii nr. 88/2016*.

B. Cu privire la inițiativa legislativă în discuție

1. Semnalăm faptul că în *Expunerea de motive* nu se justifică includerea, alături de lapte și produse lactate, a produselor pe bază de lapte la care considerăm că nu sunt aplicabile unele dintre elementele suplimentare de etichetare, motiv pentru care nu susținem includerea produselor pe bază de lapte în proiectul de act normativ.

2. Referitor la **art. 3 lit. f)**, *Regulamentul nr. 1169/2011* prevede „țara de origine sau locul de proveniență”, în timp ce inițiativa legislativă prevede doar „țara de origine”. Astfel, propunem înlocuirea sintagmei „țara de origine” cu „țara de origine sau locul de proveniență”.

La lit. g) a aceluiași articol în forma din lege se stabilește „denumirea ambalatorului sau marca de identificare” în condițiile în care, în cazul produselor de origine animală, respectiv lapte și produse lactate, înscrierea mărcii de identificare este obligatorie și nu poate fi opțională și înlocuită de „denumirea ambalatorului”. Drept urmare, susținem menținerea formei actuale din *Legea nr. 88/2016*.

La alin. (4) al aceluiași articol din proiectul de lege, propunem eliminarea sintagmei „și altele”, întrucât aceasta încalcă prevederile Anexei VII partea a IV-a punctul 2 din *Regulamentul² (UE) nr. 1308/2013*, astfel:

„Fără a aduce atingere alineatului (1) litera (b) punctul (ii), sunt permise numai următoarele modificări:

(a) modificarea conținutului de grăsime naturală prin îndepărtarea sau adăugarea de smântână sau prin adăugarea de lapte integral, semidegresat sau degresat, în scopul de a asigura conținutul de grăsime stabilit pentru laptele de consum; RO L 347/816 *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* 20.12.2013

(b) îmbogățirea laptelui cu proteine lactate, săruri minerale sau vitamine, în conformitate cu *Regulamentul (CE) nr. 1925/2006 al Parlamentului European și al Consiliului* (1);

(c) reducerea conținutului de lactoză prin schimbarea în glucoză și galactoză.

² al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului

Modificările de compoziție a laptelui menționate la literele (b) și (c) sunt permise numai dacă sunt indicate pe ambalajul produsului, astfel încât acestea să poată fi văzute și citite cu ușurință și fără să poată fi șterse. Aceste indicații nu înlocuiesc însă obligația cu privire la indicarea pe etichetă a valorii nutritive stabilite de Regulamentul (UE) nr.1169/2011. Dacă se adăugă proteine, conținutul proteic al laptelui îmbogățit trebuie să fie de 3,8 % (m/m) sau peste această valoare”.

3. La art. 5 lit. a) în forma proiectului de lege, propunem eliminarea termenului „obligatoriu”, care nu contribuie la definirea „*produsului natural*”, ci impune înscrierea sintagmei „*produs natural*”.

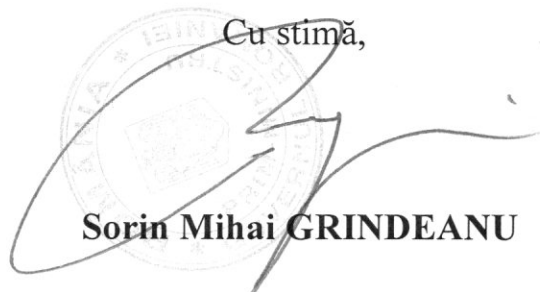
Totodată, propunem eliminarea sintagmei „*înlocuitori de lapte*”, în condițiile în care produsele ce conțin înlocuitori de lapte nu fac parte din grupa produselor lactate în conformitate cu prevederile *Regulamentului nr.1308/2013*.

4. Nu considerăm oportune modificările propuse pentru art. 11 din lege, având în vedere cele menționate la lit. A pct. 2 din prezentul punct de vedere.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul susține adoptarea acestui proiect de lege sub rezerva însușirii observațiilor și propunerilor de la pct. II.**

Cu stimă,

Sorin Mihai GRINDEANU

Domnului deputat **Liviu Nicolae DRAGNEA**

Președintele Camerei Deputaților

MESAJ INTERNET

Expeditor: Reprezentanța Bruxelles UE

Nr. 1418

Data: 27.02.2017

Destinatari :

MADR

Domnului Petre Daea, ministrul agriculturii și dezvoltării rurale
Domnului Daniel Botănoiu, secretar de stat
Doamnei Roxana Zarma, director general

MEC

Doamnei Anca Magdalena Chiser, secretar de stat

MAE

Doamnei Ana Birchall, ministru delegat Afaceri Europene
Domnului Bogdan Manoiu, secretar de stat
Domnului Cristian Bădescu, secretar de stat
Domnului Razvan Horatiu Radu, subsecretar de stat
Doamnei Iulia Matei, director general
Domnului Bogdan Badea, director
Doamnei Catalina Constantin, director adjunct
Cabinet ministru delegat

ANSVSA

Domnului Geronimo Brănescu, președinte, secretar de stat
Domnului Marius Grigore, director general

ANPC

Domnului Bogdan Pandelică, președinte, secretar de stat

Ref. Discuții bilaterale cu DG SANTE cu privire la notificarea Legii 88/03.05.2016 adoptate de Parlamentul României privind stabilirea unor măsuri suplimentare obligatorii pentru etichetarea laptelui proaspăt pentru consum și a produselor lactate

● Informațiile cuprinse în acest Mesaj Internet sunt confidențiale și sunt destinate doar persoanelor menționate mai sus. Dacă nu sunteți una din persoanele de mai sus, vă atenționăm că distribuirea, copierea sau orice altă întrebuințare a acestor informații este strict interzisă. Dacă ați primit acest document din greșeală, vă rugăm să-l distrugeți și să notificați imediat expeditorul.

În contextul notificării către Comisia Europeană și statele membre a măsurilor naționale suplimentare adoptate de România prin Legea 88/03.05.2016, atașatul pentru siguranța alimentelor din cadrul Reprezentanței Permanente a RO a avut o întrevedere cu Tim Gumbel, șef adjunct de unitate și experți în domeniul etichetării alimentelor din cadrul DG SANTE. Reuniunea a avut loc la solicitarea COM și a avut un caracter informal.

În cadrul discuțiilor COM a indicat că textul notificat prezintă unele dificultăți atât din punct de vedere procedural (nu au fost îndeplinite condițiile notificării în faza de proiect), cât și al conținutului acestuia.

COM a solicitat RO să clarifice unele prevederi din textul legii și să indice dacă există intenția modificării acesteia pentru a nu iniția procesul de consultare internă și inter - servicii față de un text ce urmează a fi modificat.

*COM va solicita României să prezinte formal textul la reuniunea SCOPAFF din **7 martie a.c.**, să aducă clarificări și să răspundă eventualelor întrebări din partea statelor membre.*

Legea 88/03.05.2016 adoptată de Parlamentul RO stabilește măsuri suplimentare obligatorii pentru etichetarea laptelui proaspăt și a produselor lactate.

Conform Regulamentului 1169/2011 referitor la informațiile destinate consumatorilor cu privire la alimente (FIC) orice măsuri adiționale adoptate de statele membre care completează sau suplimentează prevederile Regulamentului trebuie notificate COM și statelor membre.

În acest context, în conformitate cu art.12 din legea 88/2016 ANSVSA a solicitat, recent, Reprezentanței Permanente notificarea către COM și statele membre a conținutului legii, un proiect de amendament al acesteia precum și o justificare a măsurilor prevăzute de aceasta.

După notificare, COM a solicitat RPRO o reuniune bilaterală, cu caracter informal, în urma căreia au rezultat următoarele:

- COM a exprimat rezerve serioase față de textul notificat, atât din perspectiva conținutului, cât și din cea a faptului că nu s-a respectat procedura de notificare prevăzută la art.45 din FIC – în faza de proiect (la notificare legea fiind deja adoptată). Procedural și juridic COM întâmpină dificultăți în a identifica posibilitatea legală de a analiza un text deja publicat și un amendament la acesta. Se pune problema oportunității inițierii procesului intern de analiză a textului notificat în condițiile în care există semnale că legea urmează să fie modificată. În opinia COM, la o primă vedere, amendamentul transmis nu soluționează unele probleme identificate deja.
- Textul legii cuprinde prevederi care țin și de competența altor servicii ale COM - DG GROW, DG AGRI ceea ce prezintă necesitatea notificării și prin sistemul TRIS (și în acest caz procedura nu poate fi respectată deoarece în sistem se pot încărca propuneri legislative în faza de proiect).
- Justificarea măsurilor transmisă de RO acoperă numai aspectele legate de etichetarea originii și este considerată incompletă deoarece nu justifică necesitatea adoptării celorlalte prevederi (etichetare nutrițională, avertismente, promovare);

- COM a reiterat necesitatea clarificării unor aspecte care au fost ridicate și în cadrul consultării informale ce a avut loc anterior notificării formale a textului legii (MI 4301/21.06.2016), spre exemplu: dublarea prevederilor FIC (art.2,3,7); compatibilitatea art.3.4 cu cerințele Regulamentului 1308/2013 referitor la standardele de comercializare, compatibilitatea art. 4 cu Regulamentul 853/2004 regulile de igienă a alimentelor; compatibilitatea cu regulile de piață internă UE a prevederilor art.11; lipsa unor prevederi legate de extinderea prevederilor la țările terțe și alte state membre; măsuri tranzitorii și excepții.
- Măsurile adoptate la nivel național, în conformitate cu art. 38 din FIC, nu trebuie să constituie obstacole în calea liberei circulații a mărfurilor și nici să discrimineze produse din alte state membre.
- Conform cu prevederile FIC, serviciile COM nu au obligația emiterii unei decizii față de textele notificate de statele membre (ceea ce face dificilă îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.13 din Legea 88/2016 pentru intrarea în vigoare).

Odată cu inițierea analizei formale a textului RO va trebui să răspundă formal tuturor solicitărilor de clarificare din partea COM și statelor membre, atât la cele indicate deja, cât și la cele care vor rezulta în urma consultării DG AGRI și DG GROW. Procesul ar putea dura foarte mult, inclusiv în funcție de justificările ce vor fi puse la dispoziție de RO și nu se poate garanta obținerea unui aviz favorabil din partea COM.

Notă: reamintim că demersuri similare ale altor state membre de adoptare a unor măsuri suplimentare de etichetare a alimentelor s-au limitat la etichetarea exclusivă a originii laptelui și produselor lactate și a cărnii, au aplicabilitate limitată în timp, prevăd măsuri de recunoaștere mutuală și sunt însoțite de obligația elaborării unui raport care să evalueze impactul pe piață. Acest tip de măsuri nu au întâmpinat opoziție din partea COM.

COM a indicat că va solicita formal României să prezinte măsurile prevăzute în Legea 88/2016 în cadrul Comitetului Permanent pentru Plante, Animale, Alimente și Furaje (SCOPAFF) ce va avea loc la 7 martie a.c.

Reprezentantul României va trebui să prezinte pe larg măsurile, justificarea acestora și să răspundă eventualelor întrebări din partea COM și a statelor membre.

(red. AM Popa)

Luminița Odobescu

Ambasador

MESAJ INTERNET

Expeditor: Reprezentanța Bruxelles UE Nr. 1681 Data: 10.03.2017

Destinatari :

MADR

Domnului Petre Daea, ministrul agriculturii și dezvoltării rurale
Domnului Daniel Botănoiu, secretar de stat
Doamnei Roxana Zarma, director general

MEC

Doamnei Anca Magdalena Chiser, secretar de stat

MAE

Doamnei Ana Birchall, ministru delegat Afaceri Europene
Domnului Cristian Bădescu, secretar de stat
Domnului Bogdan Mănoiu, secretar de stat
Doamnei Iulia Matei, director general
Domnului Bogdan Badea, director
Cabinetul Ministrului delegat Afaceri Europene

ANSVSA

Domnului Geronimo Brănescu, președinte, secretar de stat
Domnului Marius Grigore, director general

ANPC

Domnului Bogdan Pandelică, președinte, secretar de stat

Ref. Prezentarea RO în cadrul Comitetului Permanent DG SANTE a măsurilor naționale prevăzute în Legea 88/03.05.2016 adoptată de Parlamentul României privind stabilirea unor măsuri suplimentare obligatorii pentru etichetarea laptelui proaspăt pentru consum și a produselor lactate

● Informațiile cuprinse în acest Mesaj Internet sunt confidențiale și sunt destinate doar persoanelor menționate mai sus. Dacă nu sunteți una din persoanele de mai sus, vă atenționăm că distribuirea, copierea sau orice altă întrebuințare a acestor informații este strict interzisă. Dacă ați primit acest document din greșeală, vă rugăm să-l distrugeți și să notificați imediat expeditorul.

În contextul notificării către Comisia Europeană și statele membre a măsurilor naționale suplimentare adoptate de România prin Legea 88/03.05.2016, atașatul pentru siguranța alimentelor din cadrul Reprezentanței Permanente a RO a prezentat în Comitetul Permanent pentru Alimente și Furaje (SCOPAFF) măsurile prevăzute de lege și justificarea acestora.

Intervențiile statelor membre au subliniat faptul că textul notificat prezintă dificultăți atât din punct de vedere procedural, cât și al conținutului.

Reacțiile negative ale statelor membre au vizat: nerespectarea procedurii de notificare în faza de proiect, lipsa clauzei de recunoaștere mutuală, justificarea insuficientă a necesității adoptării măsurilor prevăzute de lege, incompatibilitatea cu prevederile Reg. 1169/2011 referitor la informațiile destinate consumatorilor cu privire la alimente (FIC), impactul negativ al adoptării unor măsuri naționale asupra liberei circulații a produselor pe piața internă. Danemarca susținută de Belgia, Olanda, Luxemburg,

Germania, Polonia a solicitat COM să respingă proiectul RO nefiind în acord cu FIC și regulile de piață internă.

Ca urmare a procedurilor prevăzute în Regulamentul 1169/2011 referitor la informațiile destinate consumatorilor cu privire la alimente (FIC), respectiv articolul 45, RO a avut obligația de a prezenta în cadrul Comitetului Permanent pentru Alimente și Furaje (SCOPAFF) măsurile adoptate la nivel național prin Legea 88/2016 referitoare la etichetarea laptelui și a produselor lactate.

Regulamentul FIC prevede măsuri armonizate de etichetare a alimentelor și posibilitatea pentru statele membre de a adopta măsuri suplimentare în anumite condiții.

Procedural, orice măsuri care vin să completeze FIC, trebuie bine argumentate, să respecte condiții specifice și notificate COM și statelor membre în faza de proiect.

RO a prezentat măsurile prevăzute în Legea 88/2016, precum și justificarea pusă la dispoziție de autorități (elemente de context suplimentare se regăsesc în MI 1418/27.02.2017).

Atât COM, cât și statele membre au exprimat rezerve majore față de măsurile prezentate, din punct de vedere al conținutului și a modului în care a fost adoptată legea, respectiv fără a urma procedurile prevăzute în FIC.

Intervențiile experților din Finlanda, Cehia, Suedia, Estonia, Danemarca, Polonia, Regatul Unit, Belgia, Olanda, Spania, Germania, Luxemburg și ale COM s-au referit în mod particular la elementele problematice din Legea 88/2016, cele mai importante fiind:

- încălcarea procedurii de notificare a măsurilor naționale în faza de proiect (art. 45 din FIC) ceea ce pune în dificultate COM din punct de vedere juridic; măsurile nu pot fi notificate prin sistemul TRIS, care acceptă numai faza de proiect, pentru a putea fi analizat și de alte direcții din COM (DG GROW, DG AGRI);
- domeniul de aplicare al legii nu este bine definit, lipsa corelării între titlul legii și articole: nu este clar dacă măsurile se aplică numai laptelui proaspăt destinat consumului sau și laptelui proaspăt utilizat ca ingredient. Au fost solicitate clarificări asupra modului în care trebuie înțeles domeniul de aplicare al Legii 88/2016 și dacă acesta este în acord cu prevederile Regulamentului 1308/2013 care definește în mod exact laptele și produsele lactate. (Notă: menționăm că Regulamentul 1308/2013 referitor la organizarea comună a piețelor agricole prevede în anexa I, partea XVI și anexa VII, părțile III și IV definește laptele, laptele destinat consumului uman și produsele lactate, condițiile specifice în care laptele poate fi îmbogățit cu proteine lactice și supus diferitelor tratamente precum și obligativitatea înscrierii pe eticheta însoțitoare a acestor modificări);
- justificarea măsurilor prezentată de RO este limitată la etichetarea originii și nu la celelalte aspecte reglementate în text (etichetare nutrițională, avertismente, promovare);
- măsurile adoptate nu respectă condițiile prevăzute în FIC respectiv prezentarea unor argumente care să dovedească legătura între calitate și origine (art. 38 și 39 din regulament);

- legea nu este limitată în timp și nu prevede un raport, așa cum au fost proiectele notificate anterior și adoptate de alte state membre. În cazul Franței, Greciei, Portugaliei, Italiei și Lituaniei măsurile naționale propuse referitoare la etichetarea suplimentară a laptelui și produselor lactate au fost transmise sub forma unor proiecte limitate în timp, restrânse la indicarea originii; au prevăzut un raport ce urmează să fie transmis COM și statelor membre în care vor prezenta impactul măsurilor asupra pieței, prețurilor, influența asupra modelelor de cumpărare și consum, impactul financiar pentru autoritățile de control și procesatori, impactul pe lanțul de aprovizionare;
 - legea nu prevede o clauză de recunoaștere mutuală pentru a evita impactul negativ asupra liberei circulații a produselor pe piața internă;
 - COM a indicat că există neconcordanțe majore între prevederile din FIC și cele din legea 88/2016 în unele cazuri fiind contrare acestora (definiții, declarația nutrițională, modul de prezentare a informațiilor pe etichetă ș.a.);
 - rezerve asupra includerii în text a unor măsuri de promovare și finanțare a unor campanii de către autorități referitoare la consumul de produse românești, pentru cazuri similare fiind declanșate proceduri de infringement (ex. "Buy Irish");
 - în opinia unor state membre, interesul consumatorilor pentru informații legate de originea alimentelor poate fi satisfăcut de către producători prin adoptarea unui sistem voluntar de indicare a originii (cazul Suediei în care 80% din produse au indicate informații referitoare la origine);
- COM a luat notă de intervențiile statelor membre și a indicat că va analiza conținutul măsurilor naționale propuse de RO. A solicitat RO să transmită justificări suplimentare a măsurilor pentru a dovedi legătura între calitate și origine dar care să susțină și celelalte prevederi din text. Clarificări suplimentare față de text vor fi solicitate autorităților RO.

(red. AM Popa)

Luminița Odobescu

Ambasador